

Dat doel was
flossen, maar
overwinnen,
en aan den
appt te ont-
beeldspraak
orguer pre-
gaan naar de
eld de banier
ne de poort
n onder de
er gemaakt,
en de ander
was heenge-
verbeelding
atische voor-
voelde zich
persoonlijke
de machten
er de troost
a de hiel mij
looven, meer
n".

eden van dit
he theologen
e Kerk heeft
ncordiae het
loofwaarheid
t de Luther-
tikel te doen
rie, dat noch
ons verstand
alle onnutte
er vermeden
genoege zijn
e Kerk, dat
oon, als God
n naar de hel
e geloovigen
oor van de
ivels, van de
uit de kaken
dit geschied
uselijk onder-
nis van dit
euw over-
da Declaratio

ne Kerk door
edachte ver-
lijk volgens
redicatie zou
en der afge-
geen ewan-
ende en ver-
maar dit
lenisschriften
ns te vinden,
elijdenis der
et doel van
atan's macht

door die ge-
ellen, in dit
element ge-
daling ter
n uitsluitend
des Ouden
eft ze niets.
post schenkt
kan Rome
ic vrucht van
t uitsluitend
ther met zijn
heerschende
a, dat alleen
had, niets.
de eenige
gloofsartikel
oopt Luther
kwaders, die
erwaarloosd,
vergrond ge-
ij zijn hel-
en in de macht
kon dit ge-
aan vreugde
hart, want
d, dat noch
enige schade

ristus Satan
nen juist en
rt ons zoo
dat er een
Satan heeft
tan's macht
zijn geweld
in Christus'
het offer op
den Vader
metterdaad
ok gekomen
verbreken
achtige zij
hij heeft
macht des
niet gedaan
te triomf in
geteekend:
in machten,
uitgetogen
fd, als over-
hen daarna
doende over

men gelijk;
ed en daarin
is, door-
gegaan, om
ontnoeten.
burch en
aaron toch
a komt, zoo
het Christus
verzoeken,
is, laat hij
bristus zelf
lijden voor-
mit en heeft
teling met
volkomen
de Schrift
pracht met
de hel zou
met zijn
opstanding
zegt de

Apostel in den brief aan de Hebreë (2: 14) heeft hij te niet gedaan dengene, die het geweld des doods had. En in Colossensen 2: 13 wordt gezegd dat Christus door het zelve, d.i., zoals het voorgaande vers uitwijst, door het kruis, over zijn vijanden heeft getriomfeerd.

De Lutherische Kerk voelt dan ook wel tot welke onoplosbare moeilijkheden hare opvatting van Christus' hellevaart leiden moet. Vasthoudende aan de volgorde van het Apostolisch Symbool zegt ze wel, dat Christus na zijn begrafenis en vóór zijn opstanding ter helle is nedergegaan, maar de vraag blijft toch over, wanneer dit dan geschied is. Zoolang het lichaam van Christus in het graf rustte en zijn ziel in het Paradijs was, kon het niet. Want de Lutherische Kerk leert, dat de heele God-mensch, naar lichaam en ziel, naar de hel is nedergegaan. En toch kan ze die nederdaling ter helle ook niet toeschrijven aan den opgestanen Heiland, omdat de nederdaling ter helle dan na de opstanding uit de dooden komt. Om aan die moeilijkheid te ontkomen, maken de Lutherische theologen daarom onderscheid tusschen de levendmaking van Christus en zijn opstanding; om tusschen die beide dan tijdsruimte voor de nederdaling ter helle te vinden. Maar die onderscheiding, die volkomen juist is, wanneer men ze logisch opvat, wordt een ongerijmdheid, wanneer men ze reëel en tijdelijk neemt. Levendmaking en opstanding staan tot elkaar als oorzaak en gevolg; roodra Christus levend gemaakt is, is hij ook opgestaan uit de dooden, een tusschen-toestand tusschen beide is ondenkbaar. Blijkbaar bedoelt de Lutherische Kerk met die opstanding echter het uitreden van Christus uit het graf, om aan Maria Magdalena e.a. te verschijnen, maar dan hebben we hier met een woordenspel te doen. Want onder het geloofsartikel van de opstanding uit de dooden verstaat niemand iets anders dan de opwekking en levendmaking van Christus en niet zijn uitreden uit het graf, om aan de menschen zich te vertoonen. Volkomen terecht hebben de Gereformeerde theologen er daarom op gewezen, dat deze Lutherische onderscheiding tusschen levendmaking en opstanding met het gezond verstand in strijd is.

En nu kan de Lutherische Kerk daarop wel antwoorden, dat het artikel een geloofsmysterie is, dat ons verstand niet begrijpen kan, en dat we zonder twist vragen te stellen, geloovig hebben aan te nemen, maar de Lutherische Kerk vergeet, dat Gods Woord van dit alles ons niets zegt, noch van een lichamelijke nederdaling van Christus ter helle, noch van een onderscheid tusschen Christus' levendmaking en opstanding uit de dooden. Niet één bewijssplaats uit de Schrift haalt de Lutherische Kerk hiervoor in haar Symbolen aan, en ze kan dit ook niet. Het eenige argument is, feitelijk, dat de volgorde van het Apostolisch Symbool het aldus eischt. Maar nog daargelaten, dat die volgorde evenmin als het Apostolisch Symbool zelf eenig Goddelijk gezag heeft en daarom nooit ons binden kan, ligt de grondfout daarin, dat de Lutherische Kerk aan die nederdaling ter helle een betekenis geeft, die niet Schriftuurlijk is, daar ze haar niet alleen van de ziel, maar ook van Christus' lichaam verstaat, een fout, waarin zelfs de Roomsche Kerk niet vervalt. Want Rome houdt altoos nog vast, dat dit artikel alleen op Christus' ziel slaat.

Al zij we Luther dankbaar, dat hij van den limbus patrum ons verlost heeft en de nederdaling ter helle weer tot geloofsartikel gemaakt heeft, waaruit troost voor ons eigen hart vloeien kan; en al geven we grif toe, dat Luther's denkbeeld van Christus' worsteling met en overwinning van Satan veel Schriftuurlijker is, dan de verlossing der aartsvaders uit een voortportaal van de hel, toch kan Luther's verklaring van het mysterie, dat in dit artikel schuilt, ons niet bevredigen. Ook Luther ziet in die nederdaling ter helle geen vernedering, maar veel meer een betooning van Christus' glorie en vervalt daardoor in dezelfde fout, die Rome beging. Ook hij vat die nederdaling ter helle evenals Rome nog plaatselijk op, zoodat Christus werkelijk naar de hel zou zijn gegaan, om daar een tijdlang te toeven; een voorstelling, waarvan de Schrift niets weet. En waar hij die nederdaling laat geschieden naar lichaam en ziel beide en toch haar aan de opstanding laat voorafgaan, verwikkelt de Lutherische Theologie zich in onoplosbare tegenstrijdigheden, die met alle logica den spot drijven.

Verenigingsleven.

KONINGIN WILHELMINA SCHOOL TE JOGJAKARTA.

In het dertiende jaarverslag van de vereniging Dr. Scheurer's Hospitaal, waarvan in een vorig artikel het een en ander werd meegedeeld, schreef ook Dr. Zwan, missionair predikant van Amsterdam te Jogjakarta, eenige regelen. Aan zijn schetsje van de feiten te Jogja, ter gelegenheid van de geboorte onzer prinses, ontleen we thans een en ander:

"In het begin van dit jaar waren de gedachten van het Nederlandsche volk vervuld met de bruglike gebeurtenis, die in ons doorlichtig Vorstenhuis zou plaats grijpen. Ook in onze koloniën werd de geboorte van het Oranje-kind ten verlagen verbeid. Overal was men druk in de weer om gelden bijeen te verzamelen, opdat straks dit feit op feestelijke wijze zou kunnen worden herdacht. Grote feesten zouden worden georganiseerd. Niet slechts voor de blanke onderdanen van onze geëerbiedigde Vorstin, maar ook voor haar bruine onderdanen. Het spreekt van zelf, dat de stad Jogjakarta, de Sultan's stad, niet achter zou blijven in haldebetoon aan onze geëerbiedigde Koningin. De Sultan ging voor in het schenken van milde giften, daardoor bijgave van zijn verknootheid aan Hare Majesteit de Koningin. Ge begrijpt, dat ook in de Zending-gemeente te Jogjakarta veel van deze dingen gesproken werd.

"In de samenkomsten der gemeente werd een gedurig gebed gedaan tot den Heere, of het Hem behagen mocht, ons Vorstenhuis te zegenen. De betekenis van de geboorte van een prins of prinses uit het Huis van Oranje werd den Javaanschen Christenen al meer duidelijk. Op de school voor de Javaansche kinderen, gelegen naast de pastorie, klonk dagelijks het „Wilhelmus", natuurlijk in 't Javaansch vertaald. Zoo ook op de Keuchenius-school ten zuiden van het Petronella-Hospitaal gelegen. De helpers en helpsters van het Hospitaal oefenden zich eiken avond onder leiding van de Europeesche hoofdverpleegsters in het zingen van onze geliefde vaderlandsche liederen. En het duurde niet lang, of zelfs de patienten zongen mee. De spanning werd van dag tot dag grooter, en reikhalzend werd uitgezien naar de tijding van de geboorte van het Koninginkind."

En toen eenmaal het kanonschot was gevallen, dat de geboorte van Prinses Juliana meldde, namen vrolijk gevierde feesten een aanvang, waartoe overduidelijk bleek, „hoe de Christen Javaan leert meeleven in de geschiedenis van ons land en van ons doorlichtig Vorstenhuis. De Christen Javaan bidt voor het welzijn van ons Koninklijk Huis. Geve de Heere, dat het Javaansche volk meer en meer zich verknoot moge gevoelen aan ons Oranje Huis, en het ook hunne leuse moge worden: „God, Neerland, Indië en Oranje".

Het trof wel toeval, dat bijna gelijktijdig met het verslag, waaraan deze regelen ontleend zijn, ons het verslag bereikte van het comité van bijstand voor de „Koningin Wilhelmina School," christelijke school voor meisjes uit den Javaanschen adelstand. Namen hebben sul een groote propagandistische kracht. We voelen dat zelf, als we hier, in het moederland, een inrichting noemen naar H.M. onze geliefde Koningin. En het laat geen twijfel over, of de Javaan zullen minstens even goed als wij de kracht van het naamgevoel gevoelen.

Goed wordt het eerst dan in onze Oost, wanneer de naam van Oranje hoe langer hoe meer betekenis gaat krijgen voor de inlanders. En dit wordt niet alleen bevorderd door de feestviering om en in het Petronella-Hospitaal, maar evenzeer door het geven van den naam onzer Koningin aan inrichtingen, die bestemd zijn, in het volksleven van de inlanders een plaats in te nemen.

De „Koningin Wilhelmina School" te Jogjakarta moge altoos om haar naam reeds eenig recht hebben op onze sympathie, zij heeft oodanig recht natuurlijk nog veel meer door den aard van haar arbeid, dien wij reeds eenmaal bespraken.

Het verslag, dat thans voor ons ligt, loopt over twee jaar en getuigt van rijke zegeningen. Werdt de school in Januari 1907 geopend met 2 leerlingen en had zij er bij de vestiging van het eerste verslag van het comité 20, thans bedraagt het aantal leerlingen 24.

Onder dagteekening van 30 Maart j.l. schreef Mr. J. Wellensick:

"... Het aantal kinderen breidt zich steeds uit en bedraagt nu reeds 25. De school wordt zoo gezellig vol, en ik kan mij soms niet voorstellen, hoe ik pas ruim twee jaar geleden den morgen moest doorworstelen met twee kinderen. Toen tijd te veel, en nu slaat het één uur, voor we het weten."

En in haar verslag heet het:

"Indien niet eenige ouders door een aan hunne betrekking verbonden overplaatsing, anders wegens bezwaren tegen het christelijk karakter der school, nog andere wegens een te lange vacante, ontstaan door de noodzakelijke afwezigheid der onderwijzeres, zich genooddacht hadden gezien, hunne kinderen van de school te nemen, zou dit aantal reeds 42 bedragen hebben. Eene andere reden van vertrek was nog de overgang naar de Europeesche christelijke school, waaraan in 't geheel drie jongens verhuisden. Dit kan echter bezwaarlijk een verlies genoemd worden, zoodat het overgeenomen 14 kinderen toch wel het geval is. Hoewel de school oorspronkelijk slechts bestemd was voor meisjes, werden, toen bleek, dat de Javaanen meer behoefte gevoelden aan onderwijs voor hun zoons dan voor hun dochters en daarom spoediger genooddacht waren, de jongens dan de meisjes af te staan, ook kleine jongens op school toegelaten, echter onder de beperkende bepaling, dat zij na het tweede leerjaar doorloopen te hebben, de school zullen verlaten. Aanleiding tot het openstellen van een meisjes-school voor jongens was niet zozeer de hoop en verwachting van eenigen invloed van het christelijk onderwijs op de jongens zelf, dan wel, dat door hen de ouders misschien naderhand te bewegen zouden zijn, ook hunne dochters te zenden. Is dit doel bereikt en neemt het aantal meisjes toe, dan kunnen later verdere aanvragen om toelating voor jongens geweigerd worden."

"Wat het onderwijs betreft, bij de opichting der school was besloten, dat behalve de Bijbelsche geschiedenis, de gewone leervakken der lagere school en handwerken, ook Javaansch en Maleisch zouden onderwezen worden de Hollandische taal zou bij alle onderwijs het voertuig zijn. Op verzoek der ouders echter, die den tijd, aan het Javaansch besteed, liever gebruikten voor andere vakken, werd het Javaansch voortlooppig van het leerplan geschrapt. De school bestaat nu te kort en de ontwikkeling der leerlingen, waarvan slechts een zeer enkele een Javaansche school heeft bezocht, op andere wijze eenig onderwijs genoten, is nog te gering, dan dat reeds alle bovengenoemde vakken met vrucht zouden onderwezen kunnen worden. De tegenwoordige inrichting der school is als volgt: 10. een voorbereidende, die hoofdzakelijk ten doel heeft de verbeeldding der nieuwelingen te overwinnen en hen te dooen wennen aan de vreemde omgeving; 20. drie klassen waarin naar den leeftijd en de ontwikkeling der kinderen gewoon ligger onderwijs gegeven wordt. Dat deze drie klassen, wat leerstof en voedelingen der leerlingen betreft, niet gelijk staan met de eerste drie leerjaren eener Europeesche lagere school, spreekt vanzelf. Hoofzaak toch voor de kinderen is, zich zoo spoedig mogelijk te kunnen uitdrukken in de voor hen zoo moeilijke Hollandische taal, en indien aan de school meer dan één leerkracht verbonden was, zou nog meer dan thans, door meer tijd aan conversaties te besteden, in die richting moeten gewerkt worden. Er wordt nu te weinig met de kinderen gesproken."

Het laat zich trouwens wel verstaan, dat de school behoefte heeft gekregen aan meer leerkrachten! Een tweede onderwijzeres moet noodzakelijk aangesteld worden, maar om daartoe te kunnen overgaan is geld noodig, dat er niet is. Vandaar, dat het verslag van het comité sluit met de dringende vraag, geld bijeen te brengen, opdat de tweede onderwijzeres weldra konne worden uitgezonden. Moge die oproep niet tevergeefs zijn!

Uit de Perij.

In de Rotterdamse Kerkbode schrijft Dr. v. d. Brink over het verband tusschen Geestelijk en Kerkelijk leven:

Het geestelijk leven is wel wat ingesloten in onze dagen en het kerkelijk leven gedrukt; en tusschen deze beide droeve verschijnselen bestaat verband.

Immers naar Gods bestel moet het kerkelijk leven 't geestelijk leven dienen en is ook omgekeerd het geestelijk leven onmisbaar voor een bloeiend kerkelijk leven. Gewoonlijk wordt het geestelijk leven in den schoot van het kerkelijk leven geboren, gevoeld en geleid tot wasdom en vruchtdraging. Jeruzalem heet „ons aller moeder" (Gal. 4: 26) en de kerkelijke ambten zijn door Sions Koning gegeven stot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouw van de lichaams van Christus" (Ef. 4: 11 en 12). Wel zijn er door alle tijden heen geloovigen, die door den Heere zijn getrokken buiten het kerkelijk leven om; en ook zijn er, die in hun verder leven niet veel den invloed van het kerkelijk leven ondergaan. Vooral doet zich dit voor in dagen van deformatie, wanneer de kerk ontrouw is geworden aan haar roeping, de barmhertigheids van valsche onzer geluid geeft en 't kerkelijk leven is ontleend en in een verkeerd spoor geleid. Dan verlaat het geestelijk leven de kerk en bouwt het zich een eigen tent. Doch daar kan het toch op den duur het niet uithouden. De drang naar 't kerkelijk leven, door God in 't geestelijk leven gelegd, begint weer te werken, zoodra er geestelijke opwaking en opleving komt; en dan nemen de geloovigen de reformatie in hand en zij rusten niet, voordat wederom in het kerkelijk leven de glans van Christus zich vertoont, de ambten den Koning dienen en de instellingen zijne heerlijkheid doen schijnen en schitteren.

Doch ook 't kerkelijk leven heeft het geestelijk leven noodig. 't Geestelijk leven is het geestelijk levensmorg der kerk. Zonder geestelijk leven mist 't kerkelijk leven zijn gehalte en gaat het op in vormendienst, kil en koud, al is ook de vorm onberispelijk. De uiterlijke verschijning en waarneming der diensten en instellingen maakt nooit het wezen der kerk uit. Dat wezen ligt altijd in de geestelijke betrekking op Christus, in 't leven der wedergeboorte, des geloofs en der bekering tot God, in den vrede des Heeren, in de ware Godsaligheid.

Daarom, al het wel zijn, dan mag er geen tweedeling of tegenstelling tusschen geestelijk en kerkelijk leven worden gevoeld. Ook hier geldt het woord: „scheiden dan God samengevoegd heeft, scheide de mensch niet" (Matth. 19: 5b). 't Geestelijk leven geeft zich voor een geestelijken opbouw in 't kerkelijk leven, en tevens in dien weg worden gevoeld, gesluisd, gestrekt.

Twee gevolgtrekkingen willen wij hieruit maken. Allereerst deze, dat kerkelijke zaken zóó moeten behandeld worden, dat men gevoelt: er zijn geestelijke belangen mede gemoeid. Een formalistische, ongeestelijke behandeling van kerkelijke zaken stoot het geestelijk-gemiddeld gemoeid af en geeft aanleiding, dat sommigen, zeker niet de slochte leiders der kerk, zich uit de kerkelijke zaken terugtrekken of zelfs zich geheel aan de kerk onttrekken. Een tweede dient wel ernstig bedacht te worden, dat het geestelijk leven op een lagen trap van ontwikkeling staat en blijft staan, als men niet reikt met de diensten en instellingen, welke de Heere voor Zijn kerk verordende, en zich niet daardoor laat leiden en leiden. 't is onkunde en gebrek aan waarneming, gevoeld, ontwikkeld geestelijk leven, wanneer men het kerkelijk leven beschouwt als iets uitwendigs, waarbinnen men zich geestelijk verheven acht. De Apostel vermaant ons: „zijt zeer begeerig naar de redelijke overvloedige melk, opdat gij door deze moogt opwassen" (1 Petr. 2: 2). En die voeding van het geestelijk leven is alleen te verkrijgen door een naarsig, getrouw, biddend gebruik van de gemiddeldheden, welke de kerk bedient.

Officiële Berichten.

Classis Breukelen.

Vergadering dier classis D.V. te houden op 25 November 1909 te Breukelen.

Sukken, punten enz. in te zenden vóór of op 11 November aan het adres van den eerst ondergeteekende te Baarnbrugge.

Namens de roepende kerk van Abcoude:

R. de JAGEN, consulent.

G. GRIFFOEN, scriba.

KRIMPEN A/D LEX, 24 Oct. Heden was het voor de Geref. Kerk van Krimpen een dag van groote blijdschap. Des morgens werd haar beroepen Pred., de heer E. J. Wientjes, Theol. candidaat te Zeist, door Dr. W. Verhoef van Zeist, in het ambt van herder en leeraar bevestigd in haar midden. Dr. Verhoef had tot te gekozen Ps. 85: 9, eerste gedeelte.

Des avonds deed de jeugdige leeraar zijn intrede in de gemeente met een predikatie over Col. 1: 28 en 29. Aan het einde zijner rede werd Dr. Wientjes door den consulent, Dr. Hagenbeek van Oudekerk a/d IJssel, namens kerkeraad, naburige kerken en classen een hartelijk welkom in het midden toegevoerd. Schenke de Heere zijnen Dienaar genade en krachten, om tot eere van zijn Naam en tot heil der kerk te mogen werkzaam zijn.

Namens den kerkeraad der Geref. Kerk:

H. v. d. GRAAF, scriba.

P.S. Brieven en stukken voor de Geref. Kerk worden voortaan ingewacht aan het adres van Dr. E. J. Wientjes te Krimpen a/d Lex.

Kort verslag van de vergadering der classis Gouda op Dinsdag 5 Oct. 1909 in de Geref. kerk te Gouda.

1. Da. Talhuijsen opent op verzoek van en namens Waddingsveen, gezongen Morgenzang vers 4, gelezen Efeze 4: 1-16.

2. Voor het nalen der credentialen worden aangewezen DD. Sap en v. d. Berg, voor het onderzoek der stukken van den examinandus DD. v. Dijk en Andree.

3. In het moderamen nemen zitting Dr. Jaspers praesides, Dr. van Satten scriba, Dr. Hagenbeek assessor.

4. Notulen gelezen en onveranderd goedgekeurd.

5. Gerapporteerd wordt inzake credentialen, dat alles in orde is bevonden, vier kerken zonden instructie, twee vaardigden een secundus af.

6. Dr. Andree rapporteert dat alle sukken van cand. Wientjes in orde zijn.

7. Exegese O. T. zal onderzoeken Dr. v. Dijk, N. T. Dr. Sap, Dogmatiek Dr. Langen, Inhoud der H. S. Dr. van Setten, Symboliek Dr. Kamper, Ethiek Dr. v. d. Berg, ambtel. vakken Dr. Hagenbeek, Kerkgeschiedenis Dr. Stadig, Kerkrecht Dr. Andree, terwijl predikatie vooraf zal gaan.

8. Moordrechts kerk wordt aangewezen de boeken van den quaestor der Zendingdeputaten na te zien.

9. Ingekomen een verzoek van Waddingsveen, om nogmaals hulp te ontvangen in dienst des Woords, wat wordt toegestaan.

10. Een kerk vraagt bij instructie vermindering van het percentage, daar ze zich onbillijk bewaard acht; de bespreking gehoord, wordt deze teruggevoerd.

Een andere kerk vraagt advies inzake een

gezin dat, zonder te verhuizen, attestatie vroeg om gezondheidsredenen naar een naburige kerk, wat geweigerd is, waarop die personen toch volhardden in hun verkeerde gewoonte om te kerken, waar zij niet behoorden. De classis spreekt uit, dat zulke grensoverschrijders bijzonder op hun roeping behooren gewezen te worden, en geen verkeerd voorbeeld mogen geven door te zondigen tegen het voorziene bestel Gods. Dis immers ieders woning heil bepaald.

11. Nadat provinciale deputaties zijn welkom gehoeven, vangt het examen aan. Een gedeelte der predikatie naar aanleiding van Job. 20: 24-29 wordt gehouden, waarna het onderzoek plaats heeft naar volgorde. Na afloop wordt aan cand. Wientjes meegedeeld, dat hij met algemeene stemmen is toegelaten tot den dienst des Woords en der Sacramenten in de kerk van Krimpen a/d Lex. Staande wordt hem toegezongen Ps. 134: 3.

12. Na de pauze komt nog in behandeling een instructie van de kerk van S. om afschrift van het rapport der kerkvisitatie, waarvan op de vorige vergadering verslag werd uitgebracht; zij wordt verwezen naar de archiefbewarende kerk.

Een instructie van de kerk van H. inzake grensregeling wordt aan een commissie van twee kerken ter hand gesteld.

13. Kerkvisitatoren rapporteeren over de gehouden visitatie. Bij monde van Dr. Dalhuijsen inzake Bergambacht, Lekkerkerk, Krimpen a/d Lex en Oudekerk a/d IJssel; bij monde van Dr. Sap in zake Oudewater; bij monde van Dr. Langen in zake Moordrecht, Zevenhuizen, Reeuwijk, Sluipwijk, Nieuwerkerk en Gouda.

14. De vacaturebeurten worden aldus geregeld: Zevenhuizen: DD. Sap en van Setten. Schoonhoven B: DD. v. Dijk, Kamper, v. d. Berg, Stadig, Waddingsveen: DD. Andree, Hagenbeek, Dalhuijsen, Jaspers en Wientjes.

15. De 3 deputaten voor de Zending worden gecontinueerd, en tot naaien van het archief aangewezen de kerk van Haastrecht.

16. Rondvraag naar art. 41 K.O. wordt overbodig geacht met het oog op de gehouden kerkvisitatie.

17. Willige Langerak zal D. V. in Febr. saam roepen, Dr. Kamper zal dan praesideeren.

18. Korte notulen gelezen en vastgesteld.

19. De Voorzitter sluit de vergadering met dankgebed om 5 uur.

Op laat en in naam der classis.

D. B. HAGENBECK.

A. J. Assessor.

Buitenland.

Duitschland. De leiders der Gemeenschappen over de Pinksterbeweging.

In de maand September werd te Berlijn een vergadering van leiders van „Gemeenschappen" gehouden waarin beraadslagd werd welke houding men had aan te nemen tegenover de zoogenaamde „Pinksterbeweging", waarover wij reeds meermalen schreven. Vracht van deze vergadering, waarbij 53 broeders, voorstanders der „Gemeenschappen", samenkwamen, is een verklaring, waaraan wij het volgende ontleenen.

De ondergeteekenden verheffen hunne stem tegen de zoogenaamde Pinksterbeweging.

1. Wij zijn na ernstig gemeenschappelijk onderzoek van omvangrijke, desbetreffende bijstokken voor het aangezicht des Heeren tot het volgende resultaat geraakt:

a. De beweging staat in onafscheidelijk verband met de beweging in Los Angeles, Christiania, Hamburg, Kassel, Grotzsalmerode.

b. De z. g. Pinksterbeweging is niet van boven, maar van beneden; zij heeft vele verschijnselen met het Spiritisme gemeen. Er werken bij haar daarmede, die listig door satan geleid, leugen en waarheid doormengden, om de kinderen Gods te verleiden. In vele gevallen is het gebleken, dat velen, van wie men waande, dat zij door den Geest begaafd werden, bezetenen waren.

c. Onze overtuiging dat deze beweging van beneden is, wordt niet te niet gedaan door de persoonlijke trouw en toewijding van de leidende broeders, ook niet door de gezegingen, het spreken in tongen, voorspellingen enz. die met de beweging gepaard gaan. Reeds dikwijls gingen zulke teekenen met soortgelijke bewegingen samen, bijv. met het Irvingianisme, ja zelfs met de Christian Science en met het Spiritisme.

d. De geest van deze beweging werkt machtig op ziel en lichaam; maar toch is het een valsche geest. De bedenkelijke verschijnselen, als ter aarde vallen, het vertrekken van het aangezicht, het sidderen, weenen, het stuitend overluid lachen, enz. komen ook dikmaal in de vergaderingen voor. Wij laten in het midden, hoeveel hiervan daemoneisch, hysterisch of psychisch is — door God worden zulke verschijnselen niet gewerkt.

e. De geest dier beweging beroept zich we op het Woord Gods, maar dringt dat Woord door zoogenaamde prophetiën op den achtergrond. (Zie z. Chr. 13: 18-20). In deze prophetiën ligt een groot gevaar; niet alleen is daarbij kennelijk de een prophetie wel eens met de andere in tegenspraak gekomen, maar zij brengen hier en daar broeders en hun geheelen arbeid in slaafsch afhankelijkheid van deze boodschappen. In de wijze van overbrenging gelijken deze „boodschappen" op die van spiritistische mediums. De overbrenging geschiedt meestal door vrouwen. Dit heeft op verschillende plaatsen waar de beweging gevonden wordt, er toe geleid, dat tegen de duidelijke uitspraken der Schrift, vrouwen, zelfs jonge meisjes, als leiders in het centrum van den arbeid staan.

f. Wij kunnen een dergelijke beweging niet beschouwen als van God geschonken. Het is natuurlijk niet uitgesloten, dat in de vergaderingen de verkondiging van Gods Woord door de inwonende kracht van dat Woord vruchten voortbrengt. Onvervaren broeders laten zich wel zulke zegeningen van het Woord Gods misleiden. Deze veranderen echter aan het lengensachtig karakter van de geheele beweging niets, zie z. Kor. 11: 3-4 en 14.

g. De gemeente Gods in Duitschland heeft reden zich diep te verontmoedigen over het feit, dat deze beweging wortel kon schieten. Wij allen deelen mede in deze schuld door omgebrek en verzuim, in het bijzonder wat betreft de voorboden. Het gebrek aan bijbelsche kennis en fundering, aan heiligen ernst en waakzaamheid, een oppervlakkige opvatting van zonde en genade, van bekeering en wedergeboorte, een willekeurige uitlegging van den bijbel, het jagen naar nieuwe opwindende verschijnselen, neiging tot overdrijving, boven alles ook overmatige zelfverheffing — dit alles heeft voor deze beweging den weg gebaad.

h. Inzonderheid is echter de onbijbelsche leer van het zoogenaamde „reine hart" voor

vele kringen gevaarlijk en voor de Pinksterbeweging bevorderlijk geweest. Het gaat daarbij om de dwaling, alsof de „inwonende zonde" in een begenadigd en geheiligd Christen uitgerooid zijn zou. Wij houden vast aan de waarheid, dat de Heere de zijnen voor elk struikelen en vallen bewaren wil en kan (1 Thess. 5: 23; Judas 24: 25; Hebr. 13: 21), en dat de geloovigen macht hebben, door den Heiligen Geest over de zonde te heerschen. Maar een „reine hart", dat daarboven uitgaat, dat, als het bij voortdurend bewaard wordt, met Paulus ootmoedig spreken moet: „ik ben mij van niets bewust, maar daardoor ben ik niet gerechtvaardigd", ontvangt de mensich op deze aarde niet. Ook de meest gevorderde Christen heeft zich te buigen voor den God, die alleen recht is over den waren toestand des harten. 1 Kor. 4: 4. „Wanneer wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, verleiden wij ons zelve en de waarheid is niet in ons." 1 Joh. 1: 8.

Inderaad ontvangt de geloovige in Christus een veeleloos gereinigd hart, maar de doolleur, dat het hart in zich zelve een toestand van zondeloosheid bereiken kan, heeft reeds vele kinderen Gods onder den vloek der onoprechtheid tegenover de zonde gebracht; die doolleur heeft hen bedrogen omtrent zonden, die nog in de wereld hunner gedachten, in hun verzuim, of in het niet nakomen van de heilige geboden Gods in hun leven, gelegen zijn. Het kan niet genoeg gezegd worden, dat men een open oog voor de zonde moet hebben, een oog dat niet verleiderd is door een menscheijk gemaakte heiliging of door een ingebeelde leer van het wegemen der zondige natuur. Wanneer men niet over zijne zonde in de schuld komt, sluit men den weg tot nieuwe zegeningen af en komt onder den invloed van den vijand. Treurige ervaringen in den laatste tijd toonen aan, dat als men meent een toestand van zondeloosheid bereikt te hebben, de geloovige er toe komen kan, dat hij niet meer in staat is, een dwaling toe te geven, laat staan die te bekennen. Een ander treurig gevolg van deze valsche leer der heiliging is de geringering van het bijbelsche, door God gewilde echtelijke leven, daar men op menige plaats het echtelijk verkeer tusschen man en vrouw voorstelt als onverenigbaar met ware heiliging.

5. In de zoogenaamde Pinksterbeweging staat in Duitschland de predikant Paul als leider op den voorgrond. Hij is tevens de voornaamste voorstander van de hierboven genoemde onbijbelsche leer. Hij heeft hen als leider en leeraar der gemeente van Jesus Christus niet meer erkennen. Wij bevelen hen in liefde, geloof en hoop aan in de terechtbringende genade des Heeren.

6. Wij gelooven, dat er slechts één Pinksteren geweest is. Hand. 2. Wij gelooven aan den Heiligen Geest, die in de Gemeente van Jesus blijven zal in eeuwigheid, Joh. 14: 16. Wij zijn het daarvoor eens, dat de gemeente Gods steeds weder vernieuwd genadewerkingen van den Heiligen Geest ontvangt heeft en deze ook behoeft. Voor elk geloovige geldt de vermaning van den Apostel: „wordt vervuld met den Geest" (Ef. 5: 18). De weg daartoe is en blijft de volle gemeenschap met den gekruisden, opgestanen en verhoorden Heiland. In Hem woont de volheid der Godheid lichamelijk, en uit Hem ontvangen wij genade voor genade. Wij verwachten geen nieuw Pinksteren; wij wachten op den Christus die wederkomen zal op de wolken des hemels.

Wij verzoeken hiertoe al onze broeders, om des Heeren en Zijn zaak wil, welke Satan zoekt te verderven: houdt u ver van deze beweging! Wie van u onder de macht van dezen geest gekomen is, die make zich los en bidde God om vergeving en bevrijding. Wanneer gij in strijd daarover komt, weet dan niet versaaigd. Satan zal zijn heerschappij niet licht opgeven. Maar wees er zeker van: de Heere helpt u er door! Hij heeft reeds menigen vrij gemaakt en wil u de ware wapenrusting des Geestes geven. Ons vast vertrouwen in dezen zwaren tijd is dit: Gods volk zal uit dezen strijd zeggend te voorschijn treden! Dat zult gij ook zeggen, die nu geschoot staat voor de feiten, voor welke onze woorden u stellen. De Heere wil den eenvoudigen en ootmoedigen licht geven en ze sterken en bewaren.

Wij verlaten ons op Jesus, den oppersten leidman. Wanneer ieder den Heere en Zijn Woord de plaats inruimt, die Hem toekomt, zoo zal Hij het werk Zijns geestes, dat Hij zoogenderijk in Duitschland begonnen is, tot zijn heerlijk, door God gewild doel, voortzetten. Wij verlaten ons op het woord die sprekt: „Laat mij mijne kinderen en het werk mijner handen aanbevelen zijn", Jes. 45: 11. (Woordelijke vertaling).

Wij verblijden ons over dit getuigenis. Wij Gereformeerden kunnen het voor een groot deel onderschrijven.

We kunnen begrijpen, dat de leiders der Gemeenschappen alle gemeenschap met hen, die de Pinksterbeweging voorstaan, willen afsnijden. Immers wordt hun van kerkelijke zijde verweten, dat de vereenigingen die zij stichten, leiden tot geestdrijverij.

WINKEL.

Voor Kinderen.

BERGOPWAARTS.

VI.

NIEUWE VERHUZING.

Zoo was dan Karels vriend tevens de redder zijns levens geworden. 't Is dus wel te begrijpen dat we opgeteekend vinden, hoe de jonge geleerde de ondervonden welwillendheid verdroog door onafgebroken ijver, door beminnelijke hoedzaamheden van verstand en hart, en vooral ook door oprechte dankbaarheid.

Een jaar lang vertoefde Karol te Lund en genoot er het onderwijs van zijn vriend Sibacius. Toen echter had er een weer een scheiding plaats. Er was namelijk ook een beroemde hogeschool te Upsal in Zweden. 't Scheen dat aan die laatste hogeschool de gelegenheid om in de natuurlijke geschiedenis te studeren nog beter was dan te Lund, en onze student, die vóór alles bekwaam wilde worden, meende van die gelegenheid te moeten gebruik maken. Zoo geschiedde.

Met moet voor zijn vak en roeping wat over hebben, veel soms, dat ondervond Karol ook. Want hoe voortreffelijk voor de studie alles ook te Upsal mocht zijn ingericht, kon en inwoning werd er niet kosteloos verstrekt, en dus kwam onze vriend al spoedig in heel moeilijke omstandigheden. Te Wexio had Dr. Rottmann,